

Brusel 9. října 2020
(OR. en)

11726/2/20
REV 2

EMPL 439
SOC 609
SAN 356
EDUC 358
ECOFIN 899

VÝSLEDEK JEDNÁNÍ

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Příjemce:	Delegace
Č. předchozího dokumentu:	11079/1/20 REV 1
Předmět:	Zlepšení životních a pracovních podmínek sezónních a jiných mobilních pracovníků Závěry Rady (9. října 2020)

Delegace naleznou v příloze závěry Rady o zlepšení životních a pracovních podmínek sezónních a jiných mobilních pracovníků ve znění schváleném Radou písemným postupem ukončeným dne 9. října 2020.

Zlepšení životních a pracovních podmínek sezónních a jiných mobilních pracovníků

Závěry Rady

UZNÁVAJÍC, ŽE:

1. Sezónní pracovníci a řada jiných mobilních pracovníků, včetně vyslaných pracovníků, kteří často pracují v jednom nebo více členských státech po omezenou dobu, aniž by se tam usazovali (dále jen „sezónní a jiní mobilní pracovníci“), jsou často zranitelnější než jiní pracovníci a vystaveni vykořisťování, jakož i nejistým nebo nepříznivým pracovním a životním podmínkám (včetně podmínek týkajících se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, jakož i bydlení), porušování pracovního práva a nedodržování pracovních norem, a je u nich pravděpodobnější, že nebudou mít přiměřené sociální zabezpečení.
2. Volný pohyb pracovníků a volný pohyb služeb, jakož i rovné zacházení představují základní kameny Evropské unie. Sezónní a jiní mobilní pracovníci jsou významným přínosem pro vnitřní trh, a byli jím i během pandemie COVID-19, čímž znovu prokázali svoji zásadní úlohu v různých odvětvích hospodářství EU.
3. Sezónní a jiní mobilní pracovníci jsou často zaměstnání na základě smluv na dobu určitou, prostřednictvím agentur práce a náborových agentur nebo subdodavatelských řetězců. Zejména v případech, kdy nejsou zaměstnání přímo zaměstnavatelem, se jim často nedostává dostatečného přehledu a potřebné ochrany, pokud jde o informace, odpovědnost a práva.
4. Pandemie COVID-19 představuje vážnou hrozbu pro veřejné zdraví, která má závažné a rozsáhlé důsledky pro systémy zdravotnictví a zdravotní péče, jakož i pro společnost, ekonomiky a trhy práce ve všech členských státech. Bezprecedentní opatření přijatá členskými státy v rámci reakce na COVID-19 nicméně měla dopad zejména na sezónní a jiné mobilní pracovníky.

5. Kontext pandemie COVID-19 dále umocnil a ještě více zviditelnil některé problémy, jimž sezónní a jiní mobilní pracovníci čelí. Pokud se sezónní a jiní mobilní pracovníci potýkají se špatnými pracovními a životními podmínkami, může tím následně vzrůst riziko dalšího šíření infekčních onemocnění, včetně vyššího rizika ohnisek COVID-19.
6. Pandemie COVID-19 odhalila, že je nezbytné zvážit nová opatření s cílem zlepšit uplatňování a vymáhání stávajících pravidel na ochranu sezónních a jiných mobilních pracovníků a posílit odolnost EU v době krize. Členské státy by proto mohly k řešení problémů, s nimiž se sezónní a jiní mobilní pracovníci potýkají, k jejich předcházení a k zajištění ochrany těchto pracovníků, využít soubor nástrojů, které již existují na mezinárodní, unijní i vnitrostátní úrovni.
7. Členské státy a další příslušné zúčastněné strany musí přijmout vhodná opatření, posílit řádné a účinné uplatňování a vymáhání příslušných právních předpisů EU a vnitrostátních právních předpisů a zajistit transparentnost, pokud jde o jejich činnost.

PŘIPOMÍNÁJÍC, ŽE:

8. Sezónní a jiní mobilní pracovníci v Unii, kteří využívají svobody pohybu v souladu s článkem 45 SFEU, mají právo na rovné zacházení, zejména pokud jde o použitelné podmínky zaměstnávání a odměňování a pracovní podmínky. Volný pohyb služeb je zaručen podle článku 56 SFEU.
9. Pracovníci ze třetích zemí mohou využívat práva na rovné zacházení podle příslušných právních předpisů EU upravujících migraci pracovních sil.
10. Vymáhání právních předpisů EU a vnitrostátních právních předpisů v této oblasti spadá do pravomoci členských států.

VÍTAJÍC:

11. Pokyny týkající se sezónních pracovníků v EU v souvislosti s šířením onemocnění COVID-19, které dne 16. července 2020 přijala Evropská komise.

12. Usnesení Evropského parlamentu ze dne 19. června 2020 o evropské ochraně přeshraničních a sezónních pracovníků v souvislosti s krizí způsobenou onemocněním COVID-19.
13. Iniciativy na vnitrostátní úrovni a dvoustranné dohody mezi orgány členských států zaměřené na řešení problémů, jimž sezónní a jiní mobilní pracovníci čelí, zejména v souvislosti s krizí COVID-19.
14. Odvětvové iniciativy, jakož i dvoustranné a trojstranné dohody na vnitrostátní a evropské úrovni, které mají tyto pracovníky chránit a poskytovat jim a jejich zaměstnavatelům poradenství.

BEROUC NA VĚDOMÍ:

15. Činnost sítě EURES, včetně Evropského koordinačního úřadu pro EURES a národních koordinačních úřadů pro EURES. Portál EURES nabízí podrobné praktické, právní a administrativní informace o životních a pracovních podmínkách ve všech členských státech, které mohou být pro sezónní a jiné mobilní pracovníky relevantní.
16. Činnost evropské platformy pro posílení spolupráce při řešení problematiky nehlášené práce, která byla vytvořena v roce 2016. Tato platforma při několika příležitostech podpořila opatření zaměřená na sezónní a jiné mobilní pracovníky a umožnila vzájemné učení, pokud jde o účinné přístupy k řešení problematiky nehlášené práce v odvětvích, která jsou silně závislá na přeshraniční sezónní práci, jako jsou zemědělství a cestovní ruch.
17. Práci Správní komise pro koordinaci systémů sociálního zabezpečení, která je odpovědná za řešení administrativních záležitostí a otázek výkladu vyplývajících z ustanovení právních předpisů o koordinaci sociálního zabezpečení, za usnadňování jednotného uplatňování právních předpisů EU, zejména podporou výměny zkušeností a osvědčených postupů, a za podporu a rozvoj spolupráce mezi členskými státy EU, včetně spolupráce v otázkách týkajících se sezónních a jiných mobilních pracovníků.

18. Úlohu Evropského orgánu pro pracovní záležitosti (ELA). Jakmile bude ELA plně funkční, bude – případně ve spolupráci s dalšími orgány a institucemi – nápomocen Komisi a členským státům při účinném uplatňování a vymáhání právních předpisů EU týkajících se mobility pracovních sil v celé EU a při koordinaci systémů sociálního zabezpečení v rámci EU. ELA bude jednat v mezích působnosti příslušných právních předpisů EU.
19. Strategický rámec EU pro ochranu zdraví a bezpečnost při práci na období 2014–2020, který stanoví hlavní výzvy a strategické cíle v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, nastiňuje klíčová opatření a určuje nástroje EU.
20. Úsilí Evropské agentury pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci (EU-OSHA) o to, aby byla pracoviště v Evropě bezpečnější, zdravější a produktivnější – ve prospěch pracovníků, zaměstnavatelů a vlád, a zejména její pokyny ze dne 24. dubna 2020 s názvem „*COVID-19: back to the workplace – adapting workplaces and protecting workers*“ (COVID-19: návrat na pracoviště – přizpůsobení pracovišť a ochrana pracovníků) a její další specifické zdroje pro zaměstnavatele a pracovníky v souvislosti s COVID-19.
21. Práci Výboru vrchních inspektorů práce (SLIC) na podporu rovnocenného a účinného uplatňování právních předpisů EU v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.
22. Obdobné pokyny a zdroje vypracované příslušnými zúčastněnými stranami na vnitrostátní a odvětvové úrovni, které se týkají sezónních a jiných mobilních pracovníků a jejich zaměstnavatelů.

UZNÁVAJÍC:

23. Zásadní úlohu inspektorátů práce a dalších příslušných orgánů při zajišťování řádného uplatňování a vymáhání stávajících právních předpisů a nástrojů v oblasti volného pohybu pracovníků a volného pohybu služeb, v oblasti pracovních a životních podmínek, včetně bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, a v oblasti koordinace sociálního zabezpečení.

24. Zásadní úlohu sociálních partnerů a význam sociálního dialogu při podpoře správních orgánů, pracovníků a zaměstnavatelů při řádném a účinném uplatňování stávajících právních předpisů, jakož i při zajišťování zastoupení pracovníků a poskytování informací.
25. Významnou úlohu příslušných nevládních organizací při podpoře řádného a účinného uplatňování stávajících nástrojů,

RADA EVROPSKÉ UNIE

VYZÝVÁ ČLENSKÉ STÁTY, ABY V SOULADU SE SVÝMI PŘÍSLUŠNÝMI PRAVOMOCEMI, S PŘIHLÉDNUTÍM K VNITROSTÁTNÍM OKOLNOSTEM A PŘI SOUČASNÉM RESPEKTOVÁNÍ ÚLOHY A NEZÁVISLOSTI SOCIÁLNÍCH PARTNERŮ:

26. plně UPLATŇOVALY a VYMÁHALY stávající právní předpisy EU a členských států, zejména v oblasti volného pohybu pracovníků a volného pohybu služeb, zaměstnávání státních příslušníků třetích zemí jako sezónních pracovníků, pracovních a životních podmínek, včetně bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, a koordinace sociálního zabezpečení, s cílem náležitě chránit sezónní a jiné mobilní pracovníky;
27. POSKYTOVALY sezónním a jiným mobilním pracovníkům, v případě potřeby s podporou ELA, příslušné informace o jejich právech a povinnostech, jakož i informace o orgánech v daném členském státě, které sezónním a jiným mobilním pracovníkům ve všech výše uvedených oblastech pomáhají, a to v jejich vlastním jazyce, zejména jde-li o úřední jazyk EU nebo o jazyk, kterému rozumí nebo o němž lze důvodně předpokládat, že mu rozumí, a jasným a transparentním způsobem;
28. ZVÝŠILY u sezónních a jiných mobilních pracovníků povědomí o ochranných opatřeních v souvislosti s pandemií COVID-19, pokud možno s podporou sociálních partnerů, v jejich vlastním jazyce, zejména jde-li o úřední jazyk EU nebo o jazyk, kterému rozumí nebo o němž lze důvodně předpokládat, že mu rozumí, a jasným a transparentním způsobem, včetně informací o opatřeních, která je třeba přijmout v případě příznaků onemocnění COVID-19;

29. ZVÝŠILY transparentnost ohledně odpovědnosti v případě subdodavatelských řetězců, tak aby mobilní pracovníci a vnitrostátní orgány byli schopni určit osobu nebo subjekt, jež jsou právně odpovědné za řešení jejich nároků; ZVÁŽILY zavedení omezení pro subdodavatelské řetězce, jakož i společné a nerozdílné odpovědnosti, je-li to nezbytné;
30. PROVĚŘILY možnost stanovit zvláštní požadavky na agentury práce a náborové agentury zaměřené na sezónní a jiné mobilní pracovníky v EU, aby bylo zajištěno, že tyto agentury dodržují minimální normy kvality v souladu s vnitrostátními a unijními právními předpisy a případně kolektivními smlouvami a že od pracovníků nevybírají nadměrné nebo nezákonné poplatky. Tyto agentury by měly pracovníky písemně, a to i elektronickými prostředky, informovat o uživateli, době zaměstnání, zásadách odměňování včetně úplného výpočtu a případných automatických srážek, jako jsou nájemné nebo náklady na ubytování nebo nezbytné ochranné vybavení, pracovních podmínkách včetně práv a povinností stran v případě ukončení pracovního poměru, zvláštních poradenských službách poskytovaných sociálními partnery nebo veřejnými službami zaměstnanosti, předpisech a právech v oblasti sociálního zabezpečení včetně zdravotního pojištění, cestování a ubytování a stravovacích službách. Uvedené informace by měly být poskytovány v jazyce pracovníků nebo v jazyce, kterému rozumí, a jasným a transparentním způsobem, a to ještě před odjezdem, bez ohledu na dobu trvání jejich smlouvy;
31. VYHODNOTILY a řešily zvláštní situaci sezónních a jiných mobilních pracovníků v případě opatření souvisejících s pandemií, jako jsou omezení volného pohybu osob nebo uzavření hranic, včetně možnosti jejich návratu domů i do svého hostitelského členského státu bez zbytečných omezení pohybu za účelem nástupu do zaměstnání nebo pokračování v něm;

32. PŘEZKOUMALY, zda jsou sezónní a jiní mobilní pracovníci na svých zaměstnavatelích více závislí než jiní pracovníci; ZVÁŽILY, jak by bylo možné tyto závislosti řešit, a MĚLY NA ZŘETELI, že sezónní a jiní mobilní pracovníci mohou během svého pobytu v hostitelském členském státě využívat ubytovacích, dopravních a stravovacích služeb odpovídajících přiměřené životní úrovni (jak je vymezena vnitrostátními právními předpisy a praxí), jež – i v krizových situacích – splňují obecné zdravotní a bezpečnostní normy platné v dotyčném členském státě, a to za cenu, která není nepřiměřeně vysoká ve srovnání s kvalitou služby a čistou odměnou pracovníků;
33. POSÍLILY spolupráci a výměnu osvědčených postupů mezi správními orgány, případně i prostřednictvím subjektů na podporu rovného zacházení, a BYLY NÁPOMOCNY pracovníkům v Unii a jejich rodinným příslušníkům v souladu s platnými právními předpisy EU (například směrnici 2014/54/EU), jakož i pracovníkům ze třetích zemí, kteří požívají práva na rovné zacházení podle příslušných směrnic (například směrnice 2011/98/EU o jednotném povolení nebo směrnice 2014/36/EU o sezónních pracovnících);
34. VYHODNOTILY, zda jsou kontroly, které jsou v současné době prováděny, dostatečné k vymáhání stávajících právních předpisů EU a vnitrostátních právních předpisů, a v případě potřeby STANOVILY cíle pro zintenzivnění kontrol;
35. v příslušných případech ZOHLEDNILY přiměřené pokrytí sezónní práce ve svých právních předpisech upravujících sociální zabezpečení;
36. ve vhodných případech ZAJISTILY přístup k možnostem k prohlubování dovedností a odborné přípravě;
37. VYHODNOTILY, zda je vhodné ratifikovat úmluvu MOP č. 184 o bezpečnosti a ochraně zdraví v zemědělství;
38. SPOLUPRACOVALY se sociálními partnery s cílem zajistit podporu zaměstnavatelům a sezónním a jiným mobilním pracovníkům, jakož i jejich zastoupení;

39. ve vhodných případech PROSAZOVALY uzavírání kolektivních smluv týkajících se sezónních a jiných mobilních pracovníků a
40. ve vhodných případech PODPOROVALY poradenské služby, které sezónním a jiným mobilním pracovníkům poskytují odbory nebo jiné zúčastněné strany, s cílem aktivně prosazovat volný pohyb pracovníků a volný pohyb služeb sociálním a spravedlivým způsobem. PROZKOUMALY možnost poskytování těchto služeb na místě;

VYZÝVÁ ČLENSKÉ STÁTY A EVROPSKOU KOMISI, ABY V SOULADU SE SVÝMI PŘÍSLUŠNÝMI PRAVOMOCEMI, S PŘÍHLÉDNUTÍM K VNITROSTÁTNÍM OKOLNOSTEM A PŘI SOUČASNÉM RESPEKTOVÁNÍ ÚLOHY A NEZÁVISLOSTI SOCIÁLNÍCH PARTNERŮ:

41. společně SPOLUPRACOVALY se všemi příslušnými zúčastněnými stranami, zejména se sociálními partnery, prostřednictvím dostupných rámců (např. výborů, agentur, činností vzájemného učení) s cílem řádně uplatňovat a vymáhat stávající právní předpisy EU a členských států;
42. PROZKOUMALY možnost zlepšit shromažďování údajů o sezónních a jiných mobilních pracovnících v příslušných odvětvích, a to v součinnosti s příslušnými aktéry na úrovni EU i na vnitrostátní úrovni;
43. PROZKOUMALY možné společné komunikační a osvětové činnosti zaměřené zejména na zlepšení informovanosti pracovníků a zaměstnavatelů a na zvýšení jejich povědomí o jejich právech a povinnostech, především pokud jde o pracovní podmínky a bezpečnost a ochranu zdraví při práci, a to ve spolupráci s příslušnými aktéry na úrovni EU a na vnitrostátní úrovni, včetně Evropské agentury pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci, a dále aby ZVÁŽILY možnost uskutečnit komunikační kampaň s cílem prezentovat pozitivní dopad a zásadní úlohu sezónních a mobilních pracovníků v EU pro fungování jednotného trhu;
44. ZVÁŽILY posílení spolupráce mezi Evropskou komisí a vnitrostátními orgány za účelem prosazování rovného zacházení a podpory pracovníků v Unii a jejich rodinných příslušníků podle směrnice 2014/54/EU, například prostřednictvím činností vzájemného učení a výměny osvědčených postupů;

45. SPOLUPRACOVALY s cílem předcházet příliš nízkým mzdám, dalším vykořisťujícím praktikám a obchodování se sezónními a jinými mobilními pracovníky, včetně posílení správní spolupráce a zvyšování povědomí o rizicích a možných nezákonných praktikách, a
46. pokud jde o státní příslušníky třetích zemí, PROSAZOVALY ve vhodných případech začlenění ustanovení zakazujících nekalé náborové praktiky, včetně nespravedlivých poplatků za nábor, které od pracovníků vybírají soukromé agentury práce nebo migrační agentury v jejich domovských zemích, do dohod o partnerství a dalších příslušných dohod se třetími zeměmi;

VYZÝVÁ EVROPSKOU KOMISI, ABY:

47. SPOLUPRACOVALA s členskými státy a dalšími příslušnými zúčastněnými stranami v otázkách týkajících se sezónních a jiných mobilních pracovníků prostřednictvím stávajících nástrojů na úrovni EU;
48. SPOLUPRACOVALA s Poradním výborem pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci ohledně otázek souvisejících se zdravím a bezpečností sezónních a jiných mobilních pracovníků;
49. VYHODNOTILA, zda lze v rámci stávajících programů poskytnout finanční prostředky EU na specializované poradenské služby, které sezónním a jiným mobilním pracovníkům poskytují odbory nebo jiné zúčastněné strany, s cílem aktivně podpořit volný pohyb pracovníků a volný pohyb služeb sociálním a spravedlivým způsobem;
50. ZOHLEDNILA opatření týkajících se bezpečnosti a ochrany zdraví pracovníků při práci, včetně sezónních a jiných mobilních pracovníků, v souvislosti s připravovaným strategickým rámcem EU pro ochranu zdraví a bezpečnost při práci;
51. POSOUDILA oblasti, v nichž by měla být ochrana sezónních pracovníků posílena, a vydala politická doporučení a
52. PROVEDLA studii s cílem shromáždit údaje o sezónní práci v rámci EU a určit nejvýznamnější problémy, které se vyskytují, a to pokud možno i během pandemie COVID-19, a zajistit, aby údaje o fyzických osobách byly členěny podle pohlaví s cílem usnadnit hodnotící analýzu provedených opatření;

VYZÝVÁ EVROPSKÝ ORGÁN PRO PRACOVNÍ ZÁLEŽITOSTI (ELA), ABY I NADÁLE:

53. PODPOROVAL členské státy, zejména pokud jde o činnosti v oblasti informování a koordinace společných a koordinovaných inspekcí práce. Tyto činnosti by mohly zahrnovat poskytování informací příslušnými orgány pracovníkům a zaměstnavatelům, jakož i osvětové kampaně a společné nebo koordinované inspekce práce zaměřené zejména na odvětví, která jsou se sezónní prací více konfrontována;
54. SPOLUPRACOVAL při řešení problematiky nehlášené práce s evropskou platformou pro posílení spolupráce (až do jejího plného sloučení s ELA v roce 2021), pokud jde o činnosti zaměřené na sezónní a jiné mobilní pracovníky, včetně podpory lepší informovanosti pracovníků a zaměstnavatelů o právech a povinnostech s cílem podpořit přechod z nehlášené práce na hlášenou práci;
55. SPOLUPRACOVAL s protějšky sítě evropských služeb zaměstnanosti (EURES) v členských státech (až do plného sloučení sítě EURES s ELA v roce 2021) s cílem rozvinout konkrétní činnosti a vypracovat materiály týkající se sezónních a jiných mobilních pracovníků; VYZVAL Evropský koordinační úřad sítě EURES, aby na portálu EURES poskytoval cílenější informace týkající se sezónních pracovníků a práv, která se na ně vztahují, a
56. v rámci působnosti nařízení (EU) 2019/1149 SPOLUPRACOVAL se Správní komisí pro koordinaci systémů sociálního zabezpečení s cílem dosáhnout součinnosti mezi oblastí mobility pracovních sil a koordinací systémů sociálního zabezpečení;

VYZÝVÁ EVROPSKOU AGENTURU PRO BEZPEČNOST A OCHRANU ZDRAVÍ PŘI PRÁCI (EU-OSHA), ABY I NADÁLE:

57. SPOLUPRACOVALA s Výborem vrchních inspektorů práce (SLIC) a dalšími příslušnými zúčastněnými stranami s cílem pokračovat v poskytování pokynů a materiálů, včetně průzkumů, nástrojů a kampaní pro posuzování rizik při práci, které se zabývají problematikou bezpečnosti a ochrany zdraví sezónních a jiných mobilních pracovníků při práci.